

NIEUWSBRIEF zomer 2020

In deze Nieuwsbrief wil ik jullie op de hoogte brengen van mijn plannen en aanbod van workshops voor dit najaar en enkele ervaringen en gedachten delen over het werk met individuele opstellingen in de één op één situatie. Door de huidige omstandigheden nam die vraag toe en daarmee ook mijn enthousiasme om er mee te werken. De Playmobilpoppetjes waren hierbij een goed hulpmiddel. In de mijmering vertel ik aan de hand van voorbeelden, iets meer over de onderliggende grammatica van opstellingen. Verder blijf ik beschikbaar voor consultaties binnen mijn mogelijkheden.

Ik heb de afgelopen maand twee workshops begeleid en twee avonden. Zowel de Familie als de LIP opstellingen (Levens Integratie Proces Opstellingen) waren heel welkom en verdiepend. Ik kijk er dankbaar op terug en de deelnemers lieten in hun afscheidswaarden weten vervuld naar huis te

gaan.

Ook de avonden waar representanten en oud deelnemers van de Verdiepingscursussen vragen kunnen opstellen, waren bijzonder. Volgde je hier de Verdiepingscursus, maar ontvang je de uitnodiging voor deze avonden niet, en wilt dat wel, laat het ons weten.

In september start **de systemische groepssupervisie** en wel op donderdagavond 17de september. Doelgroep: mensen die vragen in hun 'werksituaties' systemisch willen onderzoeken. Opgave voor deze groepssupervisie bij Roeland van Niele: roeland.vanniele@yahoo.com. Hij regelt de aanmeldingen van deze groep. Voor de overige workshops aanmelden via het inschrijfformulier op de website www.ingeland.nl

De data voor Familieopstellingen in 2020:

Vrijdag 9 en zaterdag 10 Oktober

Vrijdag 20 en zaterdag 21 November

Data voor de LIP opstellingen in 2020 zijn:

Vrijdag 6 en zaterdag 7 November

Vrijdag 18 en zaterdag 19 december

Data ouder kind middag: vrijdagmiddag 2 oktober 2020

Data LIP voor paren: zaterdag 31 oktober 2020

Mijmering over de grammatica van Opstellingen

Systemisch werk verlangt een fenomenologische blik, een blik waarmee je het geheel waarneemt. Wat zie ik dan eigenlijk, als ik naar het beeld van de representanten kijk of naar de poppetjes? Waar let ik op, wat drukt het beeld uit? In een opleiding systemisch werk is leren 'waar-nemen' heel belangrijk. Vaak vergelijk ik opstellingen met een taal, in dit geval een levende beeldtaal. Taal geeft ons een instrument om uit te drukken wat we zien of wat we beleven. Naast woordenschat en spelling speelt ook grammatica een rol. Die leer je als kind volledig onbewust. Taal wordt minder vloeiend of onbegrijpelijk als een essentieel woord ontbreekt of niet juist is. Verwarring is 't gevolg. Ook de volgorde van woorden in een zin is belangrijk: eerst een lidwoord (de) en dan een zelfstandig naamwoord (hond). Draai je deze twee woorden om (eerst 'hond' en dan 'de') dan hoort iedereen dat het niet klopt, al weet je nog wel waar het over gaat.

Aan een opstelling liggen ook 'regels' ten grondslag. Er is een grammatica en die is vooral bij individuele opstellingen heel behulpzaam. Een cliënt zet een beeld neer hoe zij/hij de verschillende mensen ten opzichte van elkaar positioneert. Zie de foto's. Als je een taal kent, zie je waar de verwarring of de verstrikking zit. Je ziet aan de positie van de poppetjes dat er iets ontbreekt, misschien een essentieel familielid wiens bestaan is ondergeschoven of weggemoffeld? Daar waar iets traumatisch gebeurd is, wordt het snel verzwegen of weggestopt, meestal omdat het te schaamtevol of pijnlijk is. Een ontbrekend familielid of een ernstig verdrongen feit heeft een vergelijkbaar effect als een belangrijk woord dat uit een zin is weggevallen. Die zin (het gezin) loopt dan niet en er blijft iets onbevredigends of raadselachtigs. En dat heeft ook nog de neiging zich te blijven herhalen.

Naast ontbreken kunnen woorden ook nog in de verkeerde volgorde worden gebruikt en ook dat zie je in menselijke systemen. Voelt een jonger kind zich eigenlijk de oudere van zijn feitelijk oudere broers en zusjes (omdat hij slimmer is of gezonder), dan geeft dat een storing.

Of kinderen die zich boven hun ouders voelen staan en voor hen gaan zorgen, of zich aan hen gelijk voelen als een partner of broer of zus. Dit werkt net zo verwarrend als een woord dat op de verkeerde plaats in een zin staat. Je begrijpt de zin vaak nog wel maar de stroom is er uit. Bij een opstelling is dat ook zo: als kinderen zich 'verantwoordelijk' voelen voor hun ouders en voor hen zorgen, dan komen ze zelf te kort (wie voedt hen?) en krijgen op zo'n 'verkeerde' plek geen voeding en ruggensteun. Je leert niet ontvangen en leeft met een grondgevoel van tekort hetgeen relaties, waar het aankomt op geven en ontvangen, ingewikkeld maakt.

Deze grammatica is een onderdeel van collectieve kennis. Opstellingen werken wereldwijd in alle culturen.

Nadat iemand zijn opstelling heeft neergezet buigen we ons samen over het beeld. Daarbij springt de grammaticale vergissing vaak direct in het oog, als een puzzel waar een stukje ontbreekt of een zin waar een essentieel woord mist of op de verkeerde plaats terecht is gekomen.

De vragen waar mensen voor een individuele opstelling voor komen zijn heel divers, van problemen met partnerschap, tot zorg om kinderen of gezondheidsvragen. Een kleine greep uit de opstellingen van de laatste weken.

Een weduwnaar van 75 jaar had last van de wispelturigheid in een nieuw ontstane vriendschap: "Als ik in onze *vriendschapsrelatie* in haar ogen te dichtbij kom, trekt ze zich terug, omdat ze bang is dat onze vriendschap toch op een gewone/echte relatie gaat lijken. En ze wil mij niet geloven dat daar geen sprake van was." Blijkbaar is zijn boodschap incongruent. Hij had over opstellingen gehoord van vrienden en dacht..... ik kan het eens proberen. Hij stelt zich zelf op in een rij met zijn overleden vrouw en hun drie zonen. (zie foto) Zijn vriendin, waar moet hij haar neerzetten? Uiteindelijk plaatst hij haar rechts voor zich. Kinderen en ouders zijn in dit beeld in de hiërarchie niet onderscheiden. Grammaticaal lijkt dat alsof er geen punt staat, terwijl er met kinderen in feite een

nieuwe zin is begonnen.

Hoe is dat zo gekomen? Soms onderzoek ik die vraag, soms is het voldoende om een betere plek te vinden en het 'woord' op de goede plaats in de zin te plaatsen.

Zijn kinderen vóór hem en hij met zijn eerste vrouw er achter, zodat er naast hem eventueel ruimte komt voor een nieuwe betekenisvolle relatie.

Na zes weken vertelt hij: "Dat we er na enige weken toch uitgekomen zijn, is voor een groot deel aan haar initiatieven te danken. Daarnaast heb ik ook mijn eigen rol kunnen verduidelijken, met hulp van jou en het nodige zelfonderzoek, zodat ik er nu heel ontspannen onder ben. Oftewel, het gaat heel vanzelfsprekend goed tussen ons en er is geen gedoe meer (haha). Hij komt meer in zijn kracht als hij op zijn goede plek staat en straalt vandaar uit ook duidelijkheid uit en dat doet de vriendschap goed.

Een vrouw, die het niet lukt om een relatie te behouden, plaatst zich zelf (rode poppetje) tussen haar ouders in met het gezicht de zelfde kant op (plaatje 1). Als ik haar vraag om haar potentiële man (blauwe poppetje) daarbij op te stellen, weet ze het niet meer.....waar moet hij nu staan? Onbewust heeft ze het beeld neergezet en daarmee tegelijk

de verwarring uitgedrukt over haar juiste plek in relatie tot haar ouders. En die is niet tussen hen in, zij is hun kind, niet hun bemiddelaar. Grammaticaal: dat woord hoort niet op die plek in de zin. Als ze haar ouders achter zich voelt, is ze tussen hen uit en kan ze voor het eerst een vrije plek voelen naast zich, bv voor een partner (plaatje 2).

plaatje 1

plaatje 2

Een moeder die zich zorgen maakt om haar tweede kind, haar dochter, zet zich zelf en haar man vóór de drie kinderen (plaatje 1). Ter bescherming van wat? Dat weet ze meteen: tegen haar ouders die ieder apart én samen veel hebben meegemaakt. Ze plaatst hen links schuin voor zich, zo, dat ze deze steeds in het oog kan (moet) houden. Als ik haar vraag om de toekomst op te stellen (gele poppetje) ontstaat er verwarring. Ze ziet hoe zij en haar man allebei vóór de toekomst van hun kinderen staan, in de weg... uit de beste bedoelingen. Het verleden van haar ouders ligt nog niet achter haar en vraagt haar aandacht; ze moet oppassen, alert blijven. Dat herkent ze en het raakt haar. Het geeft tegelijk een nieuwe richting in wat nodig is om het zware van haar ouders achter zich te laten. Op zo'n manier dat het haar ook meer gewicht geeft in haar leven. Gewicht dat ontstaat door de levenservaring van de voorgaande generaties, die door ons heen werkt, ons sterkt, waardoor we onze kinderen makkelijker aan het leven durven toevertrouwen (plaatje 2).

plaatje 1

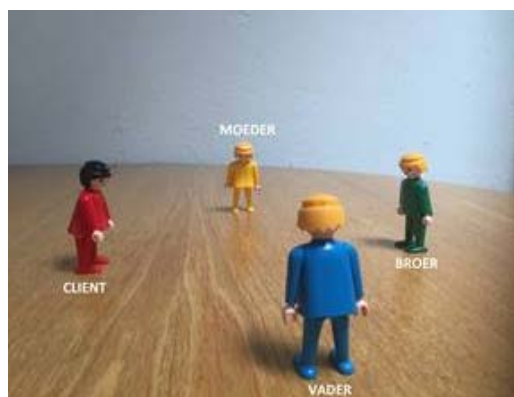

plaatje 2

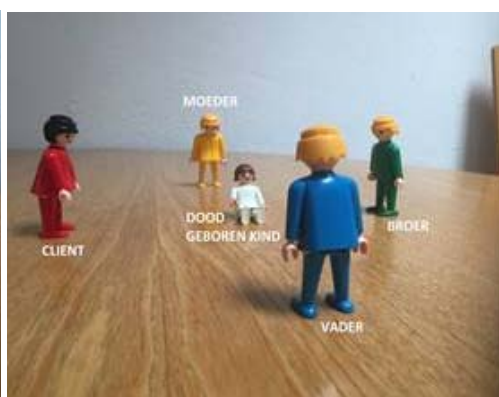
Een vrouw van 29 jaar, wiens leven stagneert en die tot nu toe geen partner heeft, stelt op mijn verzoek haar herkomst gezin op. Zij, haar oudere broer en haar gescheiden ouders staan alle vier op een hoek van een kruis. Ze kijken naar het midden en staan in twee lijnen tegen over elkaar: de ouders ver uit elkaar en de kinderen dicht bij elkaar én tussen de ouders in. Ze kijken alle vier naar dezelfde plek tussen hen in en dat roept bij mij de vraag op: "waar kijken ze naar, waar zijn ze alle vier op gericht, wie mist daar?" Ik vraag of er misschien nog een kind geweest is, dat geen goede plaats heeft gekregen? Zo komen we in gesprek over het eerste kind, feitelijk haar oudste zus, die

gestorven is bij de geboorte. Als dit eerste overleden kindje haar rechtmatige plek krijgt, is zij de eerste. De cliënt wordt dan ineens het derde kind in plaats van het tweede. Steeds als ze zei: "ik ben de tweede", werd het eerste kindje ontkend. Door zelf haar goede plek in te nemen als derde (zie plaatje 3) komt er ruimte voor een blik naar voren, naar de toekomst, mogelijk ruimte voor een relatie.

Als me iets duidelijk is geworden door dit werk, dan wel het feit dat ieder mens er toe doet en het leven van de betrokkenen stagneert of de sporen voelt als dit wordt ontkend.

plaatje 1

plaatje 2

plaatje 3

Zo brengt een opstelling iets naar buiten wat blijkbaar van binnen gevoeld en waargenomen wordt. Het toont de soms verwarde of verstrikte werkelijkheid van dat moment die onderweg is naar compleetheid en ordening. Als de ordening herstelt, kan iedereen, of alles wat er toe doet, een plek krijgen. Het verleden kunnen we met respect achter ons laten en met onze ouders en voorouders in de rug staan we open voor het leven, open voor de toekomst die roept. (zie het eerste plaatje in de Nieuwsbrief).

Als laatste: We kunnen geen van allen om de pandemie heen. De confrontatie dichtbij met dood en chaos (ver)leidt regeringen wereldwijd tot controle, ingrijpen met een discutabel veiligheidsbeleid. (Ten koste van wie? Wie zijn er niet beschermd?). Omdat er al zoveel over gezegd wordt, een kleine greep uit informatie die mij boeide: deanderekrant.nl en "Een kroon voor iedereen" van Charles Eisenstein

Een warme zomergroet inclusief een verlangen naar regen.

Inge Land

Inge Land
2de Oude Heselaan 177a
Nijmegen, Gelderland 6542 VE
Nederland